

255

DANIELA
KROLUPPEROVÁ

ZLOČIN

NA STARÉM
MĚSTĚ
PRAŽSKÉM

Albatros

Albatros

DANIELA
KROLUPPEROVÁ

ZLOČIN

NA STARÉM
MĚSTĚ
PRAŽSKÉM

Ilustrovala Barbora Kyšková

Albatros

© Daniela Krolupperová, 2014
Illustrations © Barbora Kyšková, 2014

ISBN 978-80-00-03792-9

MUŽ, KTERÉHO NIKDO NEVIDĚL

Nad Prahou se smrákalo. V temné ulici židovské čtvrti se mihl stín. Vysoký hubený muž v dlouhém kabátě se v chvatu obratně vyhýbal kolemjdoucím. Minul dvě staré ženy se zakrytými vlasy a unaveného kamnáře. Spěšně obešel shrbeného vetešníka, který seděl před krámkem na štokrleti s jednou nohou kratší. Mrštně přeskočil slepice,

co spokojeně vyzobávaly splašky vylité na studených dlažebních kostkách. Vyhnul se trakaři se zeleninou a vrávorajícimu opilci v haleně zacákané barvami.

Běžel úzkými uličkami s tmavými zatuchlými domky. Jeho kroky se s duněním rozléhaly, jako by věstily zlo. Tvář měl skloněnou k zemi. Nebylo mu vidět do očí. Ale kdyby se mu do nich někdo podíval, spatřil by, jak mu z nich němě křičí hrůza. Ve zpoceně pravé dlani cosi nervózně svíral.

Vyběhl z Rabínské ulice, proběhl Hampejskou. Na několik vteřin se zastavil před hospodou U Denice, jako by váhal, zda tam nevstoupit. Ale možná se jen potřeboval nadechnout. Dál pokračoval téměř úprkem. V jeden kratičkový okamžik se v příšeří zablýskl předmět, který pevně držel v sevřené pěsti. Sytý lesk neomylně prozradil masivní zlato.

Nikdo netušil, že toho odpoledne opustil dům číslo 255 v Rabínské ulici. A nikdo se to nikdy neměl dozvědět. Protože toho dne tam vstoupila smrt. A on byl ten, kdo ji pozval.

Maminka právě uklízela ze stolu. Karel už zase zmizel venku, kamarádi na něj pískali pod oknem. Kuba zůstal sedět. Vytáhl list papíru. Ještě mu zbývalo trochu místa dole napravo. Už věděl, co tam nakreslí. Myslel na to celou dobu, co svačil. Koně. Takového, jako má povozník Váchal. Grošáka. Jak hrabe přední nohou.

Kuba byl o dva roky mladší než Karel a povahou se bratrovi vůbec nepodobal. Nerad se pral. Měl na to příliš drobnou postavu, snadno by ho ztloukli. Ale když na to přišlo, rval se Kubík urputně a do posledního dechu. Nikdy se nevzdával.

Maminka poklízela kuchyň. Doma vládla tichá, pokojná nálada. Tatínek byl v práci, Karel venku. Kuba přemýšlel, jak přesně vypadá koňská noha. Nedokázal si ji vybavit. Zamyšleně začal ohryzávat tužku. Jak to, že to nevím, když koně vidím každý den? zlobil se na sebe v duchu.

Noha, kterou načrtnul, od koňského těla nepřírozeně odstávala. Kresba se nepovedla. Kuba se mračil. Maminka přišla blíž a sklonila

se nad obrázek. Usmála se a pohládila chlapce po hlavě. Každý papír vyplnil kresbami do posledního místečka. Věděla, že to, co ho neustále nutí malovat, je talent, který zdědil nejspíš po jejím zesnulém bratru Toníkovi. Na papíru pro Kubíka nikdy nešetřila. I když byl drahý.

„Musíš tu nohu spíš sklonit. Dolů, takhle,“ poradila synkovi a ukázala prstem směr tahu. „Ale jinak je ten kůň jako živý.“

Jenomže Kuba se zamračil ještě víc. Rozčilovalo ho, když se mu nedařilo namalovat, co chtěl. Prudce odstrčil židli od stolu, až zaskřípala o dřevěnou podlahu. Vyskočil a měl velkou chuť papír zmačkat a vyhodit. Jenomže papír stál spoustu peněz a zbývalo na něm volné místo.

„Je to špatně!“ vykřikl.

„To nevádí, příště se ti povede!“ Maminka měla laskavý a mírný hlas.

„Celý jsem to zkazil!“ vztekal se Kuba.

Maminka uložila talíře do kredence a vrátila se ke Kubovi. Znovu ho pohládila po hlavě.

„Musíš mít trpělivost,“ řekla přívětivě.

Jenže Kuba vraštil čelo a mlčel. Trpělivý prostě nebyl a nejvíc ze všeho nesnášel, když se mu kreslení nedařilo. Strašně se na sebe zlobil.

„Doběhnu do povoznictví. Podívám se,“ oznámil mamince nakonec, protože si přes všechnu snahu živého koně v duchu nemohl vybavit.

„Dobře, ale za chvílku ať jsi doma!“ souhlasila maminka a podala Kubovi krátký kabátek a čepici. „A buď opatrný,“ dodala ještě jako vždycky.

Kubík se vyřítíl ze dveří domu na rohu Dlouhé a Hradební ulice.

Schikanederovi byli katolíci. Kubu pokřtil pan farář přímo v kostele svatého Jakuba jen malý kousek od domu, kde rodina bydlela. Žít na samém okraji židovské čtvrti na Starém Městě pražském nebylo nepříjemné. Katolický a židovský svět se tady setkával v poklidné, laskavé a smířlivé atmosféře. Sousedé se znali a vycházeli spolu bez obtíží. Každý tu měl své místo.

Kuba se rozběhl k povoznictví. Jenomže když tam doběhl, ukázalo se, že pan Váchal je i s povozem pryč.

V Kubovi doutnal vztek. Jak to, že si nemůžu vzpomenout, jak přesně koňská noha vypadá? zuřil v duchu. Věděl, že nebude mít klid, dokud koně nenakreslí správně. A teď by měl odejít s nepořízenou? Kdepak!

Pokračoval v cestě do židovské čtvrti. Tady přece taky mají koně! Uhlíř Katz si teď na podzim půjčuje celý povoz, když rozváží uhlí. Kuba se zaradoval, že si na to vzpomněl. Přidal do kroku.

Proběhl Hampejskou ulicí, vběhl do Rabínské do dvora domu číslo 255. Ale koně neviděl. Zato na zdi vedle brány seděla velká babočka admirál. Bylo to zvláštní, protože už byl podzim a motýli po městě neletali. Než si Kubík mohl pestře zbarveného motýla lépe prohlédnout, něco prudce dopadlo kousek od něj na kamenné kočičí hlavy. Ozval se tupý úder. Byl to jen mžik.

Přímo před Kubou, na dlažbě kousek od kanálu leželo tělo hezké mladé ženy. Ruce měla bezvládně rozhozené. Kolem hlavy se jí začala rozlévat jasně červená krev. Bezpochyby byla mrtvá. Musela přepadnout z pavlače.

Kuba strnul. Ochromila ho hrůza. Bez dechu zíral na jemnou dívčí tvář potřísněnou krví a na husté vlasy, které se uvolnily z copu a rozprostřely se kolem dívčiny hlavy jako temná svatozář. Za chvíli je slepila krev.

Pak do Kuby někdo vrazil tak silně, že spadl na zem. Až když hlavou uhodil o studenou kamennou dlažbu, uvědomil si, že na dvorku jsou lidé. Dosud nikdo nepromluvil, ale teď se najednou všechno dalo do pohybu. Na kočičích hlavách zaduněly kroky.

„Vraždááá!“ zaječel ženský hlas.

A hned se k němu přidal druhý, pisklavý a stejně vysoký: „Vraždááá, pomóóóc!“

„Anežko!“ zaburácel sytý mužský hlas.

„Četníky! Zavolejte četníky!“ přidala se jakási žena.

„Anežko, dušinko moje!“ ozval se tlumený mladší ženský hlas, který se zlomil do zoufalého pláče.

Hlasy se překřikovaly a rozplynuly se do neurčitého hluku.

Kuba vstal. Rána na hlavě ho bolela a na kratičký okamžik vůbec nic neviděl. Když se mu po chvilce zrak vrátil, vyšel vrávoravým krokem ze dvora ven. V narůstajícím zmatku si ho nikdo nevšiml. Nedošel ani k vedlejšímu domu, když začal zvracet.

Teprve poté, co se mu ulevilo, byl schopen pokračovat v cestě. Byl by rád běžel, ale nešlo to. Tělo měl malátné, podivně ztuhlé. Nevnímal ostré pískání četnických píšťalek. Odcházel z Rabínské ulice 255 a ani nepozoroval, že mu z kolena, pravého předloktí a spánku teče krev. Dokud do něj nevrazila vrávorající postava, neuvědomoval si, jak moc ho to bolí.

„Co se mi pleteš do cesty?“ křikl na Kubu přísně muž v plášti a prudce zdvihl ruku, v které držel knihu.

Kubík neodpověděl.

„Málem jsi mi vyrazil z ruky umělecký skvost!“ hřímal muž. „Tohle je Jules Verne!“ poučil Kubu a vrazil mu těsně před obličej

objemný román. „Velký umělec nové doby! *Cinq semaines en ballon*, hrdobče!“

Kuba vykulil oči.

Muž se na chvíličku odmlčel a zamračil se. Potom zavrtěl hlavou, jako by se snad v duchu s někým přel a zahořkle mávl rukou: „Ale toho tady taky nikdo nezná, kdepak!“

Kuba na něj bez dechu zíral.

„Tady nikdo neocení opravdové umění! Praha, to je výspa Evropy, darmo mluvit,“ lamentoval dál ten muž. Pak se podíval na k smrti vyděšeného chlapce a uvědomil si, že dítě nemůže chápat, o čem vede řeč. „Běž si po svých, kluku!“ vzkřikl nakonec.

Potom se otočil a kráčel dál do Unionky přesvědčovat nakladatele Vilímka, aby knihu vydal česky. Dost pochyboval, že bude mít úspěch. Kdepak, Jan Neruda byl spíš zvyklý na to, že mu ukazují dveře...

Kuba se rozběhl domů. Najednou to šlo.

Když už si maminka říkala, že se snad vydá synka hledat, Kuba konečně dorazil. Vyděšený a vyčerpaný ve dveřích maminku pevně objal. Nohavici měl roztrženou, na koleni mu zasychala krev. Čelo měl odřené, pravý spánek krvavý a zaschlé skvrny měl i na ruce.

„Proboha, co se ti stalo? S kým ses to pral?“ vylekala se maminka a odnesla Kubu v náručí do kuchyně. I když byl už velký a těžký.

„Nepral jsem se, někdo do mě vrazil,“ vysvětloval zmatený Kuba. „Spadl jsem a potloukl se. Nemůžu si vzpomenout. Nějaký divný pán mi hrozil knihou.“

Maminka na nic nečekala a hned dala na kamna hřát vodu, aby se Kuba mohl pořádně umýt, a vyčistila mu rány. To bylo důležité. Třebaže to páliho jako čert.

Kuba plakal. Měl horečku. Usnul dřív, než ho maminka odnesla do postele.

Ani po několika dnech, když už horečka ustoupila, si Kuba nedokázal uvědomit, co se toho dne stalo. Za nic na světě si nemohl vzpomenout. Ale přesto nezapomněl.

OPRAVDU NIKDO

Zšerelou Rabínskou ulici rozřízl ostrý hvizd četnické píšťalky. Zaznělo několik rychlých a strohých příkazů, bylo slyšet přerušované dupání četnických bot. Za chvíli byla ulice uzavřená až po Janské náměstí. Četníci nepustili nikoho ven ani dovnitř. A protože dobře věděli, že ochmelkové, pobudové a zlodějící mají své únikové trasy přes střechy a průchody domů na Starém Městě, hlídkovali hlavně tam.

Jindy rušné a halasné uličky najednou podivně ztichly a vyprázdnily se. Dokonce ani z krčem nepronikal ven téměř žádný hlasitější hovor. Obyčejné stíny na kočičích hlavách se toho večera hrozivě roztahovaly. Jen lampář kráčel jistým a rozvázným krokem židovskou čtvrtí, jak mu povinnost ukládala, a rozsvěcel plynové lampy. Pokývnutím hlavy pozdravil místního četníka. Ten se k němu otočil.

„Pane Rorejs,“ oslovil ho hlasem, z kterého zřetelně zněla důležitá úřední povinnost. „Až to dokončíte, přijďte na moment tadyhle k číslu 255. Za chvíli tu bude pan komisař, určitě s vámi bude chtít mluvit.“

Lampář se zastavil a vážně přikývl na souhlas. I když nic neviděl a ničeho si nevšiml, pochopil, že je významným svědkem. Byl to příjemný pocit.

S uspokojením dál nerušeně pokračoval v práci a posléze odbočil do Červené uličky. Zvědavé tváře, které vykukovaly zpoza oken ošuntělých domků i krčem, ho nechávaly v klidu. On plnil svou povinnost. Jako vždycky.

Krátce nato zastavila na rohu Janského náměstí policejní drožka. Komisař Zastávka poslal kočího zpátky, čekat by nemělo smysl. Netušil, kdy se vrátí, a brzy to nepochybně nebude.

Rázným krokem vyrazil nejkratší cestou přímo k místu činu. Znal svůj rajon stejně jako své zlodějíčky. Nebylo divu, vždyť také kousek odtud vyrůstal.

„Zde četník!“ ozvalo se předpisově na tmavém nároží a mladík v uniformě, který komisaře okamžitě poznal, vystoupil ze stínu a zasalutoval.

Zastávka mu zlehka pokynul rukou. Stále ještě nemohl dostat z hlavy obavy o nemocného synka, ale věděl, že zakrátko se bude soustředit pouze na případ. Ostřížím zrakem mapoval okolí. Měl vynikající postřeh a všechno si hned ukládal do paměti. Jen zatím nevěděl,

co může považovat za podezřelé či nápadné. Ale až to zjistí, přesně si vybaví každou podrobnost.

Před vstupem do dvora domu číslo popisné 255 se zastavil. Pečlivě si prohlédl vrata, popraskané stěny, které na omítku mohly už jenom vzpomínat, i tmavé kočičí hlavy na zemi. Potom se postavil zády k vratům a pomalu, pozorně a velmi pečlivě se rozhlédl po ulici. Hlavy zvědavců přilepené na sklo protilehlých oken pod jeho pronikavým pohledem okamžitě zmizely. Teprve po několika minutách se komisař Zastávka otočil a vstoupil do dvora.

Ten byl teď, až na tři četníky, kteří hlídkovali u nešťastné hromádky zakryté světlou pytlovinou, téměř prázdný. Jen v rohu stál nevysoký rozložitý muž v krátkém černém kabátě s černou čepicí a tiše plakal.

Ke komisaři se ihned připojil vrchní strážmistr Kyselka. Oba muži se pozdravili krátkým pokývnutím. Znali se a nepotřebovali zbytečná slova. Společně vyrazili rovnou k místu, kde ležela mrtvá dívka. Jeden z četníků k nim přistoupil s lucernou, aby měli na svoji smutnou práci světlo.

„Nehýbali s ní,“ podotkl vrchní strážmistr a rukou si nervózně otřel čelo. „Poznali, že je mrtvá. Jen jedna žena se jí pokusila nahmatat pulz.“

Zastávka se zhluboka nadechl a odhrnul pytlovinu z křehkého dívčího těla.

„Přeražená páteř,“ řekl tiše vrchní strážmistr, „chudák holka.“

Komisař souhlasně přikývl.

„Zřejmě má i prasklou lebku,“ sklonil se k dívčině tváři a opatrně se špičkami prstů dotkl dosud chladnoucího čela.

Potom zdvihl hlavu vzhůru k pavlači.

„Musela přepadnout z rohu z horního patra,“ pokračoval vrchní strážmistr, když viděl komisařův pohled, a ukázal rukou směrem ke klenutému pavlačovému stropu. „Padala přímo dolů.“

I teď komisař na jeho slova pouze přikývl. Muži znali svou práci a zkušenosti jim umožňovaly téměř přesně odhadnout sled událostí.

Stejně tak i podle polohy těla odhadli jeho zranění. Oba se sklonili. Na podrážce dívčího pravého střevice byla dlouhá rozmáznutá skvrna od petroleje, kterou prozrazoval i silný pach. Vrchní strážmistr s komisařem se na sebe podívali. Bylo zřejmé, že dívce uklouzla noha. Komisař pokynul četníkovi s lucernou, aby odnesli tělo.

Potom s Kyselkou pečlivě prošli celý dvůr. Vešli do suterénního krámků, odkud uhlíř prodával své uhlí, a kde k jejich údivu viselo kousek od rozviklaného stolku poražené prase. Za krámkem byl velký sklep, kde uhlíř skladoval uhlí na prodej. Další dveře ze dvora vedly do ševcovské dílny, kterou švec evidentně opustil uprostřed rozdělané práce, a vedlejší dveře byly od bytu domovnice. Poslední, prkenné dveře zakrývaly vstup do přístěnku, kde měli obyvatelé domu uložené různé drobné nářadí, necky a trakař. Komisař si ověřil, že dveře jsou zavřené a zámek neporušený.

Vrchní strážmistr Kyselka se chopil druhé lucerny postavené na zemi a společně s komisařem pak vystoupali oprýskanou chodbou po kamenném schodišti do druhého patra. Šli velmi pomalu a svítili do každého rohu, každé skuliny. Zvlášť je zaujala tmavá skvrna v rohu pavlače. Podle intenzivního zápachu bylo zřejmé, že se jedná o petrolej.

„Co víte, Karle?“ zeptal se nakonec komisař, když si všechno podrobně prohlédl a seřadil do paměti. Už si začal pro sebe v duchu skládat útržky děsivého příběhu, aby z nich nakonec sestavil souvislý sled událostí.

„Jmenovala se Anežka Hošková, pochází z malé vesničky kousek od Blatné. Bydlela tady u svého strýce uhlíře Katze,“ kývl vrchní strážmistr směrem k plačícímu muži na nádvoří, „sotva pár měsíců. Přišla do Prahy na začátku léta, aby si tu našla službu. Chtěla do města...“

„Jsou nějakí svědci?“

„Přímo pád neviděl nikdo, ale na dvoře se hned seběhlo několik lidí tady z domu. Všichni tu buď přímo bydlí, nebo tu byli na návštěvě. Dole s nimi čeká četník.“

Komisař Zastávka znovu přikývl, nebyl právě výřečný. Potom vykročil směrem k muži, který si v rohu nádvoří stále ještě stíral slzy. Ted

sklonil hlavu panstvu na pozdrav, uctivě smekl čepici a upřel na strážmistra s komisařem blankytně modré oči. Namísto pozdravu se zoufale zeptal: „Co řeknu Madle? Co proboha řeknu své sestřenici?“ A znovu se rozvzlykal.

Komisař ho jemně chytil za rameno.

„Je nám to líto,“ řekl tiše. „Byl jste tu, když se to stalo?“

Muž nebyl přes vzlyky schopen odpovědi, jen zprudka zavrtěl hlavou.

„Víte, musíme zjistit, jestli to byla nešťastná náhoda, nebo jestli za tím není něco jiného. Budeme se vás muset na Anežku vyptávat,“ pokračoval komisař.

Uhlíř Katz opět horlivě přikývl, že rozumí. Pak se nadechl a vypravil ze sebe: „Musela přepadnout, asi se po něčem natahovala. Jí by nikdo neublížil, byla tak hodná. Sluníčko. A pracovitá...“

Komisař pokýval a požádal uhlíře, aby se zítra v devět ráno dostavil na komisařství do Senovážné ulice.

Potom v doprovodu vrchního strážmistra vstoupil do malého vlhkého přízemního bytu. V nevlídném prostředí vládla tíživá atmosféra. Za přítomnosti dvou četníků tady mlčky čekali ti, kteří se po Anežčině pádu seběhli na nádvoří.

Uprostřed noci Jakuba něco vzbudilo. Nevěděl, co to bylo. Noční můra se vytratila téměř beze stopy. Zůstal po ní jen neurčitý úzkostný pocit.

Posadil se na posteli. Velké dřevěné hodiny ukazovaly tři deset. Jakub se otočil na svou ženu. Byla krásná, dlouhé černé vlasy rozho-

zené po polštáři. Dnes v noci ji naštěstí stará bolest netrápila, a tak Emilie klidně spala.

Jakub se opatrně a tiše jako myška vyplížil z postele. Nechtěl ženu vzbudit. Věděl, že by si o něj dělala starost a nemohla by znovu usnout.

Vešel do salonu, posadil se do křesla a z karafy na stole si do sklenice nalil vodu. Pil pomalu. Po chvílce vstal a vyhlédl z okna. Fasády vinohradských činžáků vystupovaly z noční tmy ve sporém světle plynových lamp jako přísné tváře města. Za sousedním domem se tyčila již téměř dokončená velkolepá stavba Národního muzea. Nádherná, skvostná budova. Přes den v ní vládl čilý ruch stavebních prací, teď ale bylo úplné ticho. Všude bylo ticho, dokonce i na Nádraží císaře Františka Josefa.

Emilie se tou dobou obracela v posteli. Byla ráda, že si Jakub nevšiml, že i ona je vzhůru. Alespoň o ni nebude mít zbytečnou starost. Ale jeho noční můra pokaždé vzbudila i ji. Trápilo ji, že mu nedokáže pomoci.

Jakub se zase usadil v křesle. Opřel si hlavu a zavřel oči. Snažil se znovu přivolat tu myšlenku, tu představu... Tahle podivná svíravá úzkost ho lapila už několikrát. Pokaždé se probudil se staženým hrdlem a nemohl se nadechnout. Jako kdyby plaval v hluboké tůni a něco ho stahovalo ke dnu. Kdybych si vybavil, co to je, třeba bych se noční můry zbavil, myslel si. Ale nešlo to. Představa, která ho děsila a budila, se skrývala kdesi ve snech jako rdousící ruka v černé sametové rukavici. Neviděná, neslyšená, zákeřně útočící.

Jakub vzal do ruky tužku a papír. Začal skicovat. Tohle byl nej-
osvědčenější způsob, jak duši ulevit od tíže.

Samozřejmě věděl, co kreslí. Vždycky věděl, co kreslí. Ale tentokrát i jeho samotného překvapil výtvar, který se mu rodil pod rukama. Ležící dívka. Krásná ležící dívka. Jenomže i z jednoduchých tahů tužky bylo zřejmé, že je mrtvá.